

menligning lader sig anstille, der bliver Sagen endnu vanskeliggere. Det er udtalt meer end een Gang her i Salen af Medlemmer, hvem der i disse Forhold maa tillægges en speciel Sagfundskab, og det synes ogsaa at være Noget, som Forholdenes Natur fører med sig, at Indsydelsen af hiint Moment i mange Tilfælde maa antages at være ægval Nul, navnlig hvor Afhandelsen skeer til en Person af Bondestanden, der agter selv at bruge Stedet. Men selv uden for slige Tilfælde vil Fæstebaandet efter Placaten af 1806 ofte kun udøve en yderst ringe Indvirkning paa Kjøbesummen, især naar det derhos bestemmes, at samme kun skal vedblive at hvile paa Gaarden i 20 Aar; i mange Tilfælde vil Virkningen vist neppe være paavisselig eller ialtsald ikke beregnelig, saa at man her i høieste Maade befinder sig paa Vilkaarlighedens Gebeet. Der er imidlertid endnu et andet Moment, som ei heller maa tabes af Sigte, nemlig selve Fæsteretten. Naar vi have det Tidrum for Die, i hvilket netop Lovudkastet forudsætter, at Overgangen til Selveiendom vil skee, nemlig medens Fæsteren sidder paa Gaarden, saa er det vistnok billigt, at den tilbagestaaende Deel af hans Fæstebestidelse bringes med i Beregning til Afslag i Kjøbesummen. Man kunde jo vel sige, at saa klart dette end var, naar man vilde fratage ham hans Fæste, saaledes som Lovudkastet vil fratage Eieren hans Eiendom, saa stiller dog Forholdet sig noget anderledes, naar hele Afsløsningen, som foreslaaet, bliver frivillig for Fæsterens Vedkommende; det kunde da synes, at, naar saaledes det frie Valg ganske overlades til ham, maatte det være hans Sag, at betænke, hvorvidt han kunde være isent med at gaae ind paa Erhvervelsen af Selv-Eiendom imod Dypgivelsen af sin Fæsteret, hvilken dog i alt Fald for saavidt kom ham til Nytte, som det jo netop var denne hans Fæsteret, der skaffede ham den fortrinlige Udgang til at faae Eiendomsretten over det Sted, han havde i Fæste. Men jeg kan dog ikke Andet end antage, at man herved vilde træde Fæsterne for nær; thi, ligesom Eieren er i lovlig Bestidelse af sin Eiendom, saaledes er ogsaa Fæsteren i lovlig Bestidelse af sin Fæsteret; de ham, i Kraft heraf, for den tilbagestaaende Deel af

Fæstetiden tilkommende Rettigheder bør derfor ved Dypjørelsen mellem ham og Eieren ingenlunde tabes af Sigte. Dette har Lovudkastet heller ikke gjort, men har i denne Henseende villet ordne Forholdet paa en uægtelig findrig Maade, navnlig ved Bestemmelsen i § 10, hvori det hedder, at, saalange Fæstecontracten vilde have bestaaet, dersom Gaarden ei var bleven overdragen Brugeren til Selveiendom, skulle kun de Afgifter svares, der efter samme Contract paahvile Gaarden. Jeg tillader mig imidlertid at mene, at denne Maade at bringe den tilbagestaaende Fæstetid i Beregning ved Selveiendoms Overdragelse, fra flere Sider betragtet, er lidet heldig, hvilket i Grunden ogsaa er erkjendt af den ærede Forslagsstiller selv. Han har navnlig meget rigtigt fremhævet, hvorledes det vistnok vilde være høist ønskeligt, at Forholdet, efter skeet Overdragelse til Eiendom, snarest muligt kunde endeligen ordnes. Dette skeer nu ikke efter Lovudkastet; der kan herefter hengaae en meget lang Tid, inden Saadant finder Sted, og det uagtet Fæsteren strax ved Overdragelsen bliver Eier, og uagtet den forrige Eier strax ophører at være det. Den saaledes foreslaaede Fremgangsmaade er lidet tilfredsstillende med Hensyn til Overdrageren, hvilket jeg senere i en anden Sammenhæng skal komme tilbage til, og den er det sandeligen ikke mere for Bonden; thi det er for denne i høi Grad ønskeligt, at han, efter at være bleven Selveier, ogsaa som Eier kan blive raadig over sin Gaard, og det kan han ikke, saalange dette svævende Forhold vedvarer; han er navnlig ube af Stand til at foretage Udstykninger, med mindre han vil, at hele den resterende Kjøbesum skal forfalde til Betaling. Men, idet jeg saaledes maa antage, at den i Lovudkastet valgte Fremgangsmaade med at bringe den tilbagestaaende Fæstetid i Beregning er meget langt fra at være heldig og vist ikke bør optages af Lovgivningen, kan jeg ikke undlade, for et Dieblis at opholde mig ved det Spørgsmaal, om man ikke kunde gaae en ganske anden Vej, ved nemlig at bringe selve den tilbagestaaende Fæsteret under Burdering. Dette lader sig, som den ærede Forslagsstiller klart har vist, virkelig ikke gjøre ifølge almindelige Regler. Jeg kan dog ikke gans